

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilvtéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Vidéki lapok.

A vidéken megjelenő lapok legfőbb rendeltetése, hogy az ott történő dolgoknak hű közlöje, mintegy krónikása legyen. Ami egy héten át, helyben, vagy a környéken történik, az vasárnap összegyűjtve hű előadásban kerüljön az olvasókörzönség kezébe. Mindenki hall valamit a történetekről, de azt a hány ember annyiféle mártással felelőstve találja elő, a lap kötelessége, hogy az eseményeknek utána járva a közönséget tájékoztassa.

Véleményt mondani alig lehetséges, mert az egyik eseménynél az egyik rész, a másiknál egy más csoport van érdekelve s ha nem a szájuk ize szerint van közölve, a lapot magas megvetésükben részesítik. Ki vevén, ha egy erős érdekcsoportnak vagy személynek áll szolgálatában, midőn nem kell törődni a közvéleménnyel. Társadalmi kérdések feszegetése is csiklandós dolog; közgazdasági kérdéseket is csak úgy lehetne tárgyalni, ha véleményt mond a lap meglevő dolgokról, természetesen csak dicsélni és magasztalni, mert a gáncs, a kritika csak kellemetlenséget okozna, anélkül, hogy javítólag hatna.

Szépirodalom? Ha valakinek annyi talentuma és jártassága van, hogy egy jó tárczát, vagy elbeszélést meg tud írni, az nem gazdagítja vele a vidéki lap tartalmát, hanem fölkeresi vele a központi nagy lapokat, honnan esetleg honoráriumot is kap érte. Szóval a vidéki lapnak nem marad más, mint a hét eseményeit regisztrálni, azzal pe-

dig egy lapot megtölteni nem lehet. Mit csinálnak tehát a vidéki lapszerkesztők? Elischer tankerületi főigazgató az ő egészséges humorával igen kedélyesen adta elő, hogy miként működik az olló! A hol így cselekesznek válják egészségükre. Mi más-ként szerelnők a dolgokat, ép azért hozakodtunk elő az elmondottakkal.

A nyugati kultur államokban sem csinálják ugyan másképpen, azonban láttunk ott dicséretes kivételeket s a mi jó és helyes sohasem szégyen utánózni. Ugyanis vannak ott vidéki lapok — igaz hogy az egész társadalom s az egyesületek által kellően támogatva — melyek az örök, a változhatlan természet kutatásáért, ismertetésért is föl-vették programjukba; ezen kívül az ethnografiának a környék történetének leírását a vidék egyetemes ismertetésével. A Csehországban élő németeknek körülbelül 20 ilyen vidéki lapja van.

Miért ne tehetnők meg ezt mi is. Szép számmal van diplomás emberünk, első sorban itt vannak a gimnázium tanárai, kiknek társadalmi tevékenységéről — kivéve Privári Géza igazgatót — vajmi kevés jutott eddig nyilvánosságra. Mindenike szakember, földrajzzal, történelemmel, természettudományokkal foglalkozó egyének.

A bányák mérnökei és alkalmazottjai, kik hivataluknál fogva földtanban és segédtudományai-ban jártasok a fűrésztelepeknél alkalmazott tanult férfiak, kik a növényeket és az ezzel kapcsolatos állati életet folyton szemmel kísérik. Az erdőgondnok ki a rengetegeket vadjait jobban ismeri mint mi a szomszédunkat. Itt vannak a községek lelke-

szei kik néprajzi közleményeket szolgáltatathatnának, mint: lakodalmi szokások, viselet, népmondák, népdalok, népies építkezés. Vagyunk uraim elegenden, csak az szükséges, hogy a — mondjuk jogos — kritika mellett ne sajnáljunk egy kis munkát, fáradságot, tevékenységet, öntsünk életet társadalmi tevékenységünkbe a tudományos érintkezés által is. Ne kicsinyeljük saját tudásunkat és tevékenységünket s ne különösen azon kört melyben élünk. Minden porszem, melyet a tudás oltárának emeléséhez hordunk, értékesebb teszi egyéniségünket, értékesebbé azt a társadalmat melyben élünk. Meg kell keresnünk az érintkezési terrenumot. Mi nem csak felajánljuk lapunkat e célra, hanem kérjük és köszönettel vesszük a közreműködést. Nagyon alkalmasnak találjuk e módot, hogy e vidéken a lakosság minden rétegében felkeltsük a föld, a népélet, a mult iránti intenzív érdeklődést, terjesszük annak ismeretét, megfigyelésre, gyűjtésre buzdítsunk. Csak a mi vidékünkre terjedvén munkálkodásunk, úgy szólván minden olvasónk ellenőrizhet, megigazíthat, analógiákkal megvilágosíthat minden adatot.

Ebből következik az anyaghiatlansága, relatívki-meritősége, közvetlen meleg lokális színe, a milieube illeszkedése stb. a mi kívált a néprajzi adatoknál mind igen becses tulajdonság. Ebből alakulhat ki aztán társadalmunk hű képe és tudományos ismerete.

Tárczánkban a páringi hegyvidéknek egy igen szép leírását közöljük. Nem csak a külföld tudósai keresik fel vidékünket élvezni a természet szép-

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRCZÁJA.

Egy újabb páringi kirándulás.

A „Siebenbürgischer Karpathenverein” XXIII. évfolyamának évkönyve számára írta: FÜRBER FERENCZ.

A „Siebenb. Karp. Verein” központi választmányának 433/904 számú engedélyével lapunk számára fordította: ROSEHNÁL ANNÁ.

(Folytatás.)

Rövid időzés után elhagytuk a védett sziklafolyosót hogy felmásszunk a törmelékekkel fedett szerpentin uton, az orkászertü széllel folyton dacolva, a Kirzsia csucsra, hol egy pár sziklaom által védve, a földre kuporodtunk, hogy a gyönyörű kilátást élvezzük. Innen, 2406 m. magasból látható a román alföldnek nagyrésze, falvaival, majorjaival, ezüsttagyogású zöld mezőkkel határolt vizeivel és ordóborította szakadékaival, a pályában végződő erdélyi Kárpátoknak. Megelégedve irányítjuk tekintetünket nyugatra, a mi hazánk felé, ezalatt a nap meleg sugarai a ködtengert majdnem teljesen eloszlatták, csak egy gyöngye ködfátyol gyengíti még a szép kép élességét, mely azonban kedvességben ezáltal csak nyer. A helységeket, hegyeket megismerjük, de milyen kicsiny, milyen jelentéktelen innen a magasból minden! A máskor tekintélyes 1200 m. magas Rosia-csucsot keresni kell és az ennél még alacsonyabb hegyek, alig látszanak domboknak, jelentéktelen dudorodásoknak, melyek völgyeiből kormos füstfelhők szál-

lanak fel, mint az emberi tevékenység hirdetői, mely a föld kúnsait a — „fekete gyémántokat” — hozza napvilágra. Tovább északnyugaton a Páring csucsa rózsaszínién megvilágítva intget felénk, közte és köztünk egész sor emelkedés és csúcs, melyek az általunk hátrahagyott utat jelölik. A kirzsia északi lejtőjén kőszakadékok és gyalogfenyő kiterjedések váltakoznak, aztán megint kőomladékok magányosan kiemelkedő szikla-csoportokkal. Egészben véve a Páringhegység északi oldala vetélkedik és nem hiában a déli oldallal, mely az ő havasi legelőivel és erdőivel fedett völgyeivel, inkább kedélyes, otthonos benyomással van az emberre, míg az északi oldal, meredekségével és nagyszerűségével hat.

Megerősít ezen véleményünkben egy tekintet északra, merre a hegység legszebb katlana a Zenoga-Szleveiului nyílik. Közvetlen lábaink előtt fekszik a hatalmas völgykatlan, melyet nyugaton a Szlevei, keleten egy hegyhát, mely a Kirzsiát és Mundrát összekötő főhegyhát kiágazása, határolják. Mintegy megigézve bámuljuk a látvány nagyszerűségét, aztán végigsiklik tekintetünk a szédítő mélységbe ereszkedő meredek sziklafalakon, mik lent kötőrmelékekben végződnek, mik innen felől csak apró kavicsoknak néznek ki. E völgy elvitatlanul fénypontja kirándulásunknak. Évek hosszú során át látva is mindig új és újabb szépségeket fedeztem fel rajta.

Innen a magasból sima felületnek látszik a völgyfenék, melyen köterületek és gyalogfenyő váltakoznak.

közbe itt-ott feccsillannak, hol kékes vagy zöld színben ragyogva a völgykatlan gyönyörű tavai.

E tavakhoz megyünk le, hogy lefolyásukat követve a Zsievölgy barákaíhoz juthassunk. Még egy pillantást vetünk a völgykatlan zöld terítőjére, mintegy keresve azt az ide tartozó két csacsit, melyeket 10 év óta minden kirzsiai kirándulásom alkalmával még itt láttam. És csakugyan most is megpillantottuk őket egymás mellett békésen legelészve.

Kilencz óra lett ezalatt, megindultunk tehát lefelé, atfázva a még mindig teljes erővel tomboló szélvihartól, a 2529 m. magas Mundra-csucs felé húzódó hegygerincen haladva. Hogy a tavakhoz érhesünk, tavaly a hegyhát legmélyebb nyergéből tértünk le, egy a víz által mosott szakadékbán másztunk lefelé, utolsó darabján hómezőn csuszva le; az ut rövid de nem ment minden veszélytől és csak kedvező hóviszonyoknál használható. Most lehetetlen volt erre lejutnunk, mert még a szakadékok csillogó jégvel volt bevonva, és felette itt-ott lecsüngő hótömegek, melyek minden pillanatban leszakadással fenyegetnek. Lejebb haladtunk tehát a gerincen és az észak felé húzódó kiágazását választottunk utunknak, amely mint a Kirzsia csucsraól áttekinthetők, bár nagyon omladékos, de hőmentes volt és veszélytelen lejutást ígért. A mint ezen kiágazó hegyhathoz elértünk, egyszerre a Munda és köztünk emelkedő hegyormok legközelebbikén emberi alakokat pillantottunk meg. Első perczben azt gondoltuk, vadászó oláh parasztok, de táv-

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító TEMESVÁRON.
Mag-, növény-, rózsá-, fák-, stb. nagytenyészet.
(Tenyésztőterület: 62 hold = 37 hektár.)

Magvakból és virághagymákból a legjobbat.

A legnemesebb gyümölcs-, dísz- és sorfákat.

A legszebb fenyőféléket és cserjéket.

Képletekkel öven ellátott leíró katalógusok ingyen. Postaszállítmányok magvakal 5 kor. feüli bérmentve. Minden szállítványhoz Mühle tanácsadója a legjobb kertészeti kézikönyv, ingyen mellékelteik

ségeit, s itt szerzett ismereteiket otthon értékesíteni, hanem közöttünk is vannak kik szorakozásból vagy hivatalos teendőik ellátása céljából a vidék több pontját bejárják, ha utjokat szabad óráikban leírnák, tanulságul és élvezetül szolgálna az olvasóknak.

Igy képzeljük mi szolgálni lapunkkal a vidék érdekeit. Ha kérelmünk elhangzó kiáltás lesz a pusztaban, nagyon fogjuk sajnálni, de lelkiismeretünk szava megnyugtató, hogy szerény tehetségünk szerint a legjobbat akartuk, azonban magunkra maradván a körülmények kényszere alatt haladtunk addig a meddig.

A községeknek szóló postai küldemények.

A belügyi kormány — a miut értesülünk — körrendeletet intézett a megyei törvényhatóságokhoz a postahivatal előtt ismeretlen címzették névalírásainak hitelesítése iránt, továbbá a községeknek szóló postai küldemények átvétele iránt kiadott körrendeletek módosítása tárgyában.

A postahivatal előtt ismeretlen egyének részére érkező postaküldemények kézbesítésénél követendő eljárás tárgyában kibocsájtott belügyi körrendeletekben részletesen felvannak sorolva azok az esetek, a mikor a postai küldeményekről szóló értesítőn és nyugtán nemesak a címzett fel aláírása hanem ezen aláírásnak a községi előjáróság által való hitelesítése is megköveteltetik. Ugyanezen körrendeletekkel az előjáróságok köteleztettek, hogy a község pecsétjének lenyomatát, továbbá a község részére érkező postaküldemények átvételével, valamint a magán felekhez címzett köldeményekről szóló értesítőn és nyugtán a címzett aláírásának hitelesítésével megbízott előjáró sajátkezü aláírását az illető postahivatalokhoz mutassák be. Az eljárás egyöntetűvé tétele céljából kibocsájtott körrendelet egy „Hivatalos meghatalmazás” című lapot léptetett életbe s a községeket arra kötelezte, hogy a szóban levő hitelesítésre és a község leveleinek átvételére jogosultak neveit s aláírását a postahivatalokkal ezen űrlapok pontos kitöltése és beküldése után közöljék. Ezek előrebocsátása után a belügyi kormány a törvényhatóságokat a következőkről értesíti:

Az idézett körrendeletek ama rendelkezései, melyek szerint a község címére érkező közönséges és ajánlott levelek és iratsomagok átvételére csak a község bírája illetékes és erre csak a község bírája hatalmazható fel, a már nincsenek hatályban, mert az 1902. évi „Ügyviteli szabályzat a községi és körjegyzők részére” a község címére érkező levelek átvételét másképp szabályozta. Ezen ügyviteli szabályzat szerint ugyanis a község a községi képviselőtestület és a községi előjáró

róság címére érkező beadványokat rendszerint a jegyző veszi át, meg pedig a postán érkezőket a postahivatal által szolgáltatott postaátadókönyv mellett; kivételesen azokban a községekben, ahol jegyző nem lakik, a postán érkező beadványokat a bíró is átvetheti. A községi ügyviteli egyöntetűsége és szabatosága szempontjából mindenesetre kívánatos, hogy a körjegyzőségekbe csoportosított kisközségek címére érkező levelek ne egy részben az egyes községi bíráknak, egy részben a jegyzőnek, hanem inkább mind és kivétel nélkül a jegyzőnek kézbesítenek, miért is felhívja a belügyminiszter a törvényhatóságokat, hogy hassanak oda, hogy az itt érdekelt kisközségek az átirányítás jogát mind igénybe vegyék.

Azok az intézkedések, a melyek szerint a község címére érkező pénz- és értékküldemények átvételére a községi bíró van hivatva s a községi bíró hatalmazandó fel, egyelőre változatlanul hatályban maradnak, azonban a kis- és nagyközségek részére érkező pénzküldemények átvétele egy ezután kibocsájtandó rendeletben fog részletesen szabályoztatni.

Az a rendelkezés pedig, hogy a magán felek aláírásait a postai kézbesítő okmányokon csak a községi bíró hitelesítheti s erre csak a községi bíró hatalmazható fel, a gyakorlati életben nagyon nehézkesnek bizonyult és számos panaszra adott okot. Ezért a belügyi kormány a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg az említett merev szabály enyhítését mellőzhetetlenül szükségesnek találta s kijelenti, hogy címzett magán felek szóban levő aláírásainak hitelesítésére ugyan a jövőben is rendszerint a községi bíró lesz felhatalmazandó, mint a kinek törvényszerű tisztjét képezi az ily községi bizonyítvány természetével bíró záradék kiállítására; ámde kivételesen azokban a községekben, a hol a helyi viszonyok miatt, pl. a bíró irástudatlansága miatt (vagy más fontos okból) szükségesnek és indokoltnak mutatkozik, az ily hitelesítéssel a képviselő-testület az előjáróságnak bármely más tagját is megbízhatja.

Ezen intézkedések folytán a jelenleg a postahivataloknál őrzött hivatalos meghatalmazásoknak a kieserése is szükségessé vált, s a belügyminiszter ezekre nézve új mintákat szerkesztett.

X.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A mint részvétellel értesülünk dr. Rosenberg Ignác, a szabadalvúpart elnöke erős influenzában ágyban fekvő beteg.

— Uj magyar biboros. A pápa Mailáth Gusztáv Károly erdélyrészi róm. kath. püspököt, ki a Vatikánban persona gratissima, bibornokká fogja kinevezni. A kinevezés ha a magyar kormány részéről nem ütközik akadályokba, a legközelebbi konzistoriumon meg fog történni.

zárja a Zsiezcvölgyet és egyuttal az ország határvonalát is képezi.

Végre kisérőm figyelemztetésére megindultunk újonnan szerzett teherhordónkat követve, a túrmelekes területen a talajt lépésről-lépésre vizsgálva, mert a kisebb-nagyobb, szétmálló kövek a nagy össze-visszaságban nem állanak erősen és a legkisebb érintésre is legurulnak. Rövid fél óra alatt leértünk a hegy aljára, persze nem minden bórhorzsolás nélkül, ami nem is csoda, ha néha az embernyínel is magasabb sziklatömbökön át még négykézlél is kellett másznunk. Az ideiglenes teherhordót elbocsátottuk, nagy sajnálatára a másik teherhordónknak Bocának, kinek ujra összes podgyásunkat vállára kellett vetnie, de megvigasztalódott, hallván, hogy a pár pernyire levő tonál hosszabb pihenőt tartunk és ételkészletünkben is szándékszunk nagyobb puszitást tenni. Azonban alig haladunk pár lépést, egyszerre csak egy éles füttyöt és zuhanó kövek robbaját halljuk jobbról. Egy pillanat alatt megállottunk s oda pillantva látjuk, hogy kecses szökdelesekben haladva egy 6 drb ből álló zerge csoport igyekszik a legközelebbi sziklahasadék felé melynek másik oldalán lassan gyakran felénk kémlelve haladtak felfelé és dacára hangos beszédünknek, nem gyorították meg lépteiket. Egyszerre csak újabb robbaj vona magára figyelmünket és az előbbinél sokkal nagyobb csoportot, melynek színezése is sokkal sötétebb volt, pillantottuk meg, mint ugyanarra menekültek és az előbbieket utolérve egy szikla megett elrejtöztek. A vezérhimen kívül amely szoborként felállott a szikla tetejére és a megette levő sziklafalról alakjának körvonala oly szépen emelkedtek ki, mintha vésővel lett volna faragva, a többieket meg távesővel sem vehettük ki többé.

— Uj templom. A petrozsényi izraelita hitközségnek a Salgó-Tarjani Bányatársulat központi igazgatósága templom építés céljára egy 20.000 koronát meghaladó értékű telket ajándékozott homlokzattal a Kossuth Lajos utcára, a görög keleti templom mellett. A hitközség előjárósága már is nagy tevékenységet fejt ki, hogy a diszes templomot felépíthesse. Ezen eddig elhagyott helyen is megindul tehát az élet és tevékenység. Az ugynevezett uj Prágától, a Malea utcába nyíló széles párhuzamos utcának megnyílása ezzel is aktualisabbá lesz, s egészséges és igen szép fekvésű városrész keletkezésének alapját fogja megvetni, azon a szép szeglettelken egy diszes imaház létesítése. A telken kívül kapott még a hitközség évi 600 korona segélyt is. És mindezt Andreics János bányatanácsos mindent kiterjedő figyelmének, de különösen a hitélet fejlesztésére irányuló törekvések hathatós gyámolítása által nyilvánuló vallásos érzésének köszönhető. A hitközség előjárósága sietett is háláját és köszönetét küldöttség által előtte kifejezni.

— Színészeti. Mint értesültünk, a petrozsényi szingyi bizottság érintkezésbe lépett Polgár szingizgatóval, — kinek társulata a dévai közönség osztatlan tetszését kiérdemelte, — hogy öt tizenégy előadás megtartására megnyerje. Mihelyt ezen ügybeni tárgyalások befejezést nyernek, a szingyi bizottság érlelti hirtelményét közölteendő s nem kételkedünk abban, hogy szingpártól közönségünk örömmel fogja az alkalmat megragadni, miszerint érleltelőjegyzés által lehetővé tegye egy minden tekintetben első rangú vidéki szintársulat idejövetelet.

— Hangverseny elhalasztás. Mult számunkban közöltük a gimnázium javára folyó hó 11-én rendezendő hangverseny műsorát. Azonban közbe jött váratlan akadályok miatt a hangverseny e hó 11-én nem lesz megtartva, hanem csak a jövő hónap még ezentul meghatározandó napján, a melyet a nagyerdemű közönséggel tudatni fogunk.

— Koronás estély. Igen érdekes műsorral, mely a meghívó-iveken jelezve lesz, a fillérestélyek rendezőse e hó 11-én a Wágner szálló nagytermében jótékonyezélu koronás estélyt rendez. Kezdeté 1/2 8 órakor. Beléptidj személyenkint 1 korona. Előadás után táncz. Alarczosok neveiket a rendezőnek kötelesek bemonadni. Ez alkalmattal mutatja be a helybeli zenekar Hakla vezetése alatt a zeneiródalom következő remekait: „Freischütz ouverture C. M. Weber, Per Gyint Suite von Grieg, Waldmeister ouverture. Joh. Straus Grose fantasie aus Cavalleria Rusticana v. P. Mascagni.”

— A „Petrozsényi takarékpénztár részvénytársaság” az évi rendes közgyűlését, az igazgatóság előterjesztette a mult évi mérleget, melyet a közgyűlés helyeslőleg tudomásul vett s az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak köszönetet mondott a gondos és hű kezelésért s a szokásos felmentvényt

csövünk segítségével megállapíthattuk, hogy csobának, kik nyájakat a Mundra lejtőjén szokták legeltetni. A legközelebbivel egy nyurga és daczára a jéghideg északi szélnek, csak egy vászoningbe, mely ezenfelül mellen még nyitva is volt és vászonadrágba öltöztetett alakokkal, beszédbe ereszkedünk, melynek eredménye az lett, hogy készen nyilatkozott 20 fillér és pár cigarettáért cök-mókjainkat a tavokig levinni. Ezalatt még többen is előkerültek, mely körülmény dohánykészletem további lepadását jelenti.

Kérdéseinkre, hogy láttak-e már ma zergéket, azt állították, hogy egy egész 31 drb-ból álló csoportot, mely a Rosil-katlanból azon gerincen keresztül hol állottunk haladt át a Zanoga-Szlevei-úiba, Habár ennek kétharmada bizonyosan hazugság volt, mégis reméltük, hogy fogunk mi is zergéket láthatni.

Távesővem segítségével igyekeztem felkeresni a Mundra alatt levő vadregényes völgykatlant, melyből innen azonban csak a borzasztoan magas sziklafalakak kömladékokat, gyalogfenyőbozótokat és a Rosilekatlan délkeleti szegletében levő gyönyörű tengerszemet láthatuk, melynek vize hol a nap érte szép kék és zöld, hova pedig a sziklafalak árnyékai vetődtek, koromsötét volt. A Rosilevölgy, melynek nyugati felső részén állottunk, bár nagyobb mint a Zanoga-Szlevei-úilu, legmagasabb pontja a Mundracsuc, melyen keresztül vezet az ország határa is. 2529 m. magasságával még 123 m.-rel magasabb mint a Kirzsiaesies a lábánál fekvő tava is nagyobb mint a Zanoga-Szlevei-úilu tava, de hiányzanak innen a Kirzsia mély benyomást tevő óriási sziklafalai és a Ziecvölgy felé irányuló nagyszerű lejtőzés. Kelet felé tekintünk a havasok hatalmas láncolatára esik, mely körül

De az eddig látottakkal is megelégedve folytattuk utunkat a hatalmas köfelületeken, majd pedig alig áthatolható gyalogfenyő bozótokon keresztül, hól csuszva, hól szorulva, míg végre elértünk a tóhoz, melynek partján kikerestünk egy alkalmas helyet a pihenésre.

Itt lenni élvezet! Előttünk a gyönyörűen zöld tó sima tükre, körülöttünk pedig a hatalmas, nagyszerű szép sziklaalakzatok és felettünk a mosolygó kék ég. Itt védve voltunk a hideg szélről is, mely fent órákig borzongatott, alig hozta hullámszába a tó sima felületét egy-egy szőlősekk. Most aztán kiraktuk az ennivalókat és derekasan hozzá is láttunk, utána a tó tiszta, friss vizével kocczintva, poharainkkal a sziklán még most is mozdulatlanul álló zergét is felköszöntve, de a mire egyáltalán nem hederített, hisz a távolság köztünk mégis igen nagy volt. Az ebéd végeztével cipőinket lehuzva, lábvizet akartunk venni a tóban, de alig érhetett csak bokáig is a víz, már el is ment tőle a kedvünk, mert a csipős érzés eszünkbe jutatta, hogy a tó vizének nagy részét az olvadó hótol nyeri, tehát alig lehet egy-két fok null felett. A puha mőhön rőtöznőt kis indiánustáncz azonban ujra helyre hozott mindent és kinyújtózva a fűben gyönyörködöttünk a szép környezetben, míg lassan az álmok világába szenderedtünk. Teherhordónk egy kiáltása azonban visszatértett a valóságba és a szikla felé pillantva, hová a zergék rejtöztek, még láttuk az utolsókat fekete pontokként szökdelve rohantak a sziklatömbök között. Egy hatalmas sas keringett fejünk felett valószínűleg ezen veszedelmes ellensége elől menekült az amugy is félénk vad.

(Folyt. köv.)

megadta. Elnöke újból Andreics János bányatanácsos választotta meg, valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság is a régi maradt. A tiszta nyereség az 1904. évben 21,287.71 korona volt melyről a közgyűlés következőleg rendelkezett: a) kifizetendő részvényenkint 6 korona vagyis 6% 6000 kor., b) 10%-ot az igazgatóság jutalékára vagyis 2128.77 korona, c) 5%-ot a felügyelő bizottság jutalékára vagyis 1064.38 kor., d) 2%-ot a tisztviselők jutalékára vagyis 425.74 kor., e) A gimnasiunak és ipariskolának 100—100 kor. vagyis 200 kor., összesen 9818.89 koronát, a fennmaradó 11,468.82 koronát a tartalék alapba helyezik. Daczára az időközben alakult két pénzintézetnek, ezen takarékpénztár forgalma, az előző évihez viszonyítva nagyban emelkedett.

— **Mészárosaink tulkapásai.** Megbotránkozással emel szót a fogyasztókörztség a petrozsényi mészárosok újabb tulkapása ellen, hogy t. i. a sertés és borjúhús árát 1 kor, 28 fillérre emelték. Halljuk, hogy mozgalom indult az ehhez hasonló eljárások végleges megszüntetésére. Az előjáróság is lépéseket fog tenni.

— **A Hitelbank zárszámadása** 1904. évben. Petrozsényben alakult Hitelbank részvénytársaság pénztári forgalma kint 4-478.091 kor. 62 fillért; mérleg és vagyon tételei pedig következők: vagyon tárczaváltókban: 521.981 kor. 45 fill., ebből jelzáloggal biztosítva: 371.000 kor., értékpapír előleg (lombard 4127 kor., kézzizálog osztály 13284 kor., postatakarékpénztár 269 kor. 21 fill., felszerelés berendezés 7200 korona, értékpapír és külföldi pénznemek 4719 kor. 26 fillér, f. számlán 1726 kor. 30 fillér, Készpénzben 59.358 kor. 77 fillér, összesen: 612.668 kor. 99 fill. Terhek: befizetett részvénytőke 100.000 kor., betétek és folyó számlák 277.662 kor. 82 fill., visszeszámitolás 222.440 kor., átmeneti tétel 3676 kor. 48 fillér, adórtartalék 500 kor., fizetendő tőke kamat adó 170 kor. 71 fill., tiszta nyeresémi 1904. december 31-én 8218 korona 98 fillér, összesen: 612.668 kor. 99 fillér.

— **Casino Vulkánban.** Blascheck Aladár a Salgó-Tarjani bányatársulat vulkáni ágilis főmérnöke, egy casino létesítésén fáradozik. Sikert kívánunk az üdvös törekvéshez.

— **Szabálytalan levelező lapok.** Több külföldi állam postája a czimoldalon írásbeli közleménynek szánt helylyel ellátott képes levelezőlapok forgalomba hozatalát megengedte. Az ilyfajta képes levelező-lapok czimoldala egy merőleges vonallal két egyenlő részre van osztva, a melyek közül a baloldali részt a feladó írásbeli közleményekre felhasználhatja, a jobboldali rész pedig a czimadatok, levéljegyek és egyéb postai kezelésre vonatkozó megjegyzések alkalmazására szolgál. A postahivatalok az ilyfajta levelezőlapokat, ha külföldről érkeznek, a közönség zaklatásának kikérülése végett, akadálytalanul kézbesítik. Ilyenek feladásától ellenben a közönség saját érdekében egyelőre tartózkodjék, mert a czimoldalon közleményt tartalmazó levelező-lapok használata sem a belföldön, sem a külföld egyes országai-ban általánosan még minésem megengedve s így az esetleg belföldön feladásra kerülő ilyen képes levelező-lapokat a postahivatalok elégtelenül bérmentesített levelek gyanánt kezelik és pótdíjjal terhelik meg.

— **Meghívó.** A lupényi iparos ifjuság 1905. évi február hó 19-én vasárnap, a Mandl-fele vendéglő összes termeiben az evang. templom felépítése alapja javára jótékonyczelu zártkörű táncvizsgát rendez. Lerch Albert pénztárnok, Aschenbrener János, Aschenbrener Mátás, Csobánczy József, Iszlai László, Lerch Ferencz, Lerch József, Magyarosi József rendezők. Beléptidj: személyjegy 1 korona, családjegy 2 korona. Kezdeté este fél 8 órakor. Felülizetések, tekintettel a jótékonyczélra. köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. A zenét a hátszegi Berki I. zenekara fogja szolgáltatni.

— **Veszélyes kutya.** Roth Béla mészárosnak van egy kutyája, a melyik a nagy embereket is megtámadja ugyan, de leginkább az iskolásgyermekre szokta magát roá vetni. Mielőtt valamelyiket összeharapná felhívjuk a rendőrség figyelmét, hogy puszttíttassa el.

Beküldetett.

— **A földomlás áldozata.** Oszváll Mihály bányamunkást már több alkalommal figyelmeztették, hogy bányatömlések alkalmával a földtömegek beomlás-tása idején nagyobb figyelemmel vigyázzon életére. E hó 26-án is éppen ott állott a hol földomlás történt. Lett volna ideje az elmenekülésre, de nem sietett, mert hát nézett ő már nagyobb veszéllyel is szemben. A gyorsan rohant tömeg utolérte — összelapította.

— **Új emeletes ház a Kossuth Lajos utcán.** Kohn Katalin üveg és porcellán üzletét a régi Pick-féle Mátás utcai szegletházból már is átköltöztette az átellenben levő Kohn Lázár féle, már előbb is fioküzletnek használt helyiségbe, hogy a régi roskadozó épületet lerombolva, a tavasz beálltával új és díszes emeletes házzal helyettesítsék. A mint alkalmunk volt az építési tervekbe betekinteni, úgy ítéljük, hogy ez a rövid idő alatt sokat csinosodott Kossuth Lajos utcának egyik díszes épülete fog lenni.

— **Vámtarifa** A német kormány f. hó 1-én terjesztette a törvényhozás elé a velünk f. évi január hó 25-én kötött új kereskedelmi szerződést. Az új szerződésben igen jelentékeny leszállítást sikerült elérnünk fakivitelünk számára is. Az új német vámtarifában a fára nézve quartenként a következő vámok állapítottak meg: nyersfa 0.20, ácsolt fa 0.50, és fűrészelt fa 1.25 márka. Ezen vámok az új szerződésben a nyers fára nevére 0.12 ácsolt fára 0.24, és fűrészelt fára 0.72 márkára mérsékeltek.

— **Egy koszoru.** A buddha filozofia azt tanítja, hogy a halál magyarázata és bocsánata az életnek. A koporsó megfejt sok rejtélyt, a melyen hiába törte fejt a böcs és sok titkos érzést tesz természetessé. Az élet megtanított arra, hogy tömördek igazság van ebben a keleti filozófiában. Sőt rájöttünk, hogy a koporsó fedelén át nem csak annak a lelkebe látunk, akit befed, hanem egyszerre a magunk érzéseivel is tisztába jövünk. Akkor tudjuk meg, mennyire szerettünk valakit, a mikor elvesztettük. Ez az emberi önzés kegyetlenül rideg axiómája. A bécsi kapuczinusok templomában is fekszik egy koporsó. A Habsburg-ház halottai közt, szinte végén a sornak. Rudolf királyi nyugszik benne. Ha egy halott álmodik mily-nen királyi álmai lehetnek neki, akinek a sors mindent adott. Fényt, rangot, szellemet, lángelmét! És szívet. A sornak ez az ajándéka volt a végzete is. Január 30-án volt halálának évfordulója s erre a szomorú ünnepre több koszorút tettek a koporsóra. Az egyikről mindössze ennyi olvasható: **STEFANIA.** És azon az éjszakán a csöndes, szelid kapuczinusok csodát láttak. Azok a bus, kis gyöngyvirágok ott a koporsó felett éjjel felé egyszerre illatozni kezdtek. Az egész lelkők, a fehér kelyhök illatfőnye egyszerre kiáradt belőlük, mintha valami forró varázs, kihamvadt szív fellobogásának a tüze csapta volna meg őket. Virradatkor aztán hervadt lett az a koszoru, s harmatos, pedig nem érte dör... Így volt. Annak a misztikus gyászos románcnak nem is lehet más az utolsó akkordja. Annak a sok titkos szenvedélynek, a mely megdobogtatta egykor azt a nagy szívet s a sok köny-nek, a mit elhallatott egy szerelmes, szomorú asszony, azon éjjel újra megcsendült a refrénje. Azt mondja el fatyolós titokszerűséggel, a mit hangosan és érthetően tartkít a buddha filozofia. Hogy a koporsó mindent megmagyaráz és sokat elfeledtet...

— **A postai express kézbesítési díjak.** Folyó évi január hó 16-ától kezdve belföldi helyről belföldi helyre címzett oly expressküldemények és távirati postautalványok után, melyet a rendeltetési postahivatal külkézbesítő területére szólnak, a feladás alkalmával darabonként egy korona egységes express kézbesítési díjat kell a küldemény teljes bérmentesítési díja mellett franco jegyben leróni. Ennek ellenében a posta a címzettektől semmit sem szed be s tekintet nélkül a címzett lakásának a rendeltetési postahivaltól való távolságára az értesítő küldőnéz-díjat a kincstár viseli. A címzettektől csak azon esetben fog a díjkülönbözet beszédetni, ha a feladó nem bérmentesítette teljesen az express illetéket. Belföldi forgalomban kézbesítendő oly express-árúk, melyek a rendeltetési postahivatal székhelyének belterületén kézbesítendők, továbbá az Ausztriába és megszállott tartományokba vagy egyéb országokba szülő express küldemények és távirati postautalványok után egyáltalában azontul is 30 fillér (csomagonként 50 fillér) kézbesítési díjat kell a feladás alkalmával francójegyekben leróni s utóbbi viszonylatokban a küldőnczdíj kiegészítésére netán járó díjkülönbözetet ezentul is a címzett fizeti.

— **Elenyészti a ludtálpot.** Nem egy legényt szabadított ki már a katonasorból az, hogy az ezredorvos kimondta rá a szentenciát: ludtálp. Akkor megörült neki, de ennek az örömeinek ára van: fájdalmas betegség a ludtálp, mert a járásban oly nehézséget okoz és abból áll, hogy a talp egészen lapos, nem pedig ívelt, mint a normális embernél. Némely orvos ez elváltozás

okát a hegyes orru cipőben keresi, mert a hegyes orr szőjjel lapítja a láb ujjait s lehet valami befolyása az egész lábfo megromlására. De a statisztika azt mutatja, hogy ez a betegség leggyakoribb olyanoknál, a kik sohasem hordanak divatos cipőt, hanem már gyermekkorukban nehéz munkát végeznek és pedig állva, mikor még csontrendszerük nincs kifejlődve. Gyári városokban ötször annyira rug a ludtálpasok száma, mint egyebütt. A bajt orvosolni is lehet: a cipőbe nikkelpótlékból való talpat tesznek, melyhez idővel hozzáidomul a láb.

— **Magyar szülő Németországban.** A statisztika adatai tudvalevőleg igen tanulságosak, mert az államok életének minden fontosabb életnyilvánulásairól hű képet adnak. Minket, mint elsősorban mezőgazdasági terményekből pénzelő államot, különösen érdekelhet az, hogy miképpen alakul kivitelünk ebből vagy amabból a terményünkből? A szőlőkivitel terén az utóbbi években Németország piacain igyekeztünk lábunkat megvetni, ami azonban az ott erősen befészkelődött olasz szőlő mellett felette sok nehézséggel járt. Pedig ideig még elég kedvezőnek mondhatók a kivitel egyéb körülményei, amennyiben az 5 kg.-ot meg nem haladó teljes súlyú csemegezőlő-küldeményeink Németországba vámentesen mehettek be. S vajjon sikerült e a magyar szőlőkivitelnek biztos alapját vetni meg a német piacon? Erre feleljenek a következő számadatok. Németországban a csemegezőlő-fogyasztás és ezzel kapcsolatban a külföldi szőlők bevitelére igen nagy arányokban fejlődött; mert míg 1893-ban 38.280 métermázsza külföldi csemegezőlőt vittek be, addig 10 évvel később: 1903-ban 214.266 métermázsza volt a bevitel e czikkben tehát emelkedés mintegy hatszorosnak mondható. Az 1904. évi bevétel pedig még további emelkedést mutat. Ebből a nagy bevételből azonban Olaszországra esik a főrés: 1893-ban 23.779 métermázsza és 1903-ban 159.000 métermázsza, ami hétszerese a tíz év előttinek; vagyis az olasz szőlő bevitelére Németországba erősebb arányban névekedett mint az összes bevitel, ami azt is jelenti, hogy az olasz szőlő nemcsak megtartotta a német piacon uralmát, hanem még ki is terjesztette. Ezzel szemben a Magyar-osztrák monarchia kivitele minden erőlködésünk mellett is aránylag csekély maradt, és csak mérsékelten emelkedett; ugyanis 1893-ban 7361 métermázsát tett ki és tíz év múlva, 1903-ban is csak 17.000 métermázsza volt az, 1904-ben pedig a még nem végleges adatok szerint alig lesz 13.000-nél több, úgy hogy az utolsó évben erős csökkenés mutatkozik. Így tehát hiunak látszik az a remény, amely az utóbbi pár évben itt-amott felmerült nálunk, hogy —ha lassan is, de fokozatosan — sikerülni fog az olasz szőlőt a német piacokon visszaszorítani. Ez bizony — sajnos — nem sikerült, sőt azt látjuk, hogy még a francia szőlő is jobb eredményt ért el Németországban, ahová 1902-ben Franciaországból és Algírból 11.484 métermázsza csemegezőlőt vittek be, 1904-ben pedig (október végeig) 26.698 métermázsát, tehát még egyszer annyival többet, mint monarchiánkból. Elég gondot fog tehát okozni az is, hogy csak meglevő kivitelünket megtartsuk, amiben természetesen a tavalyihoz hasonló esztendő, amidőn a csemegezőlő a szárazság folytán rosszul fejlődött, tetemes akadályokat gördítene eléünk. Szerencsére, olyan retentő szárazság mint tavaly volt, csak ritkábban szokott fellépni.

Gy. K.

— **Fokvárosi hírek a gyümölcsstermés köréből.** A fokvárosi főköznöl jelentése szerint a gyümölcsfák virágzására az idő kedvező volt, csak egyes vidéken hátráltatta azt némileg a hűvös idő. Aggodalmat keltő azonban az elősdiék, levélpoloskák és levéltetvek s különösen a Cogling-moly nevű rovar tömeges fellépte, mely utóbbiak ellen védekezésül a szőlőhöz hasonló módon porlasztó készülékkel poralnak és folyékony szereket alkalmaznak. Levélpoloskák ellen a fakat ciánkálival vagy ciannátronnal füstölik, mint leghatásosabb óvószerrel. Ezen célból a fat egy nagy ponyvával teljesen letakarják s alatta egy edényben ciánkált helyeznek el, melyre kénsavat öntenek, negyven perc alatt s fejlődő gázok az összes rovarokat megölik s akkor a tókaróponyva eltávolítatik. A kiesibeni eladásnál felette drága ciánkáli beszerzését a farmereknek megkönnyítendő, a hatóságok szerzik azt be és osztják szét fontját 1 shillingért, egész láda vételénél pedig 224. 1 L csak 11 pennybe számítják. Belföldi gyümölcsök közül a hó folyamán csak a japán Lognat (naspolyafnye), Guavas, Banána és narancs szerepeltek a piacon. Alma és körte az előző havinál tetemesebb és jobb minőségben szállítottatott át Európából, s az árak is tartósak is.

K—y.

CSARNOK.

Az örökös jelölt.

Mindenkinek meg van a maga bogara s ezek a bogarak én szerintem, ép oly tiszteletre méltók, mint a legszentebb meggyőződés, — bár néha egy kissé különösök.

Van egy barátom, a kinek ime ez a bogara: valahányszor képviselőt kell választani bár a legfelreesebb és legismeretlenebb kerületben röktön föllép jelöltnek.

A választási urna ép úgy vonzza őt, mint a fény az éjlepkéket.

Amint önk is jól sejtük: soha sem választották meg eddig sehol. De mit törődött ő ezzel? Az a fő hogy mindig jelöljék.

Különös természete van ugy-e?

Semmivel sem lehetett kiadni a fejéből ezt a bogarat. S mivel igen ötletes ember, mindig azon törte a fejét, hogy új meg új kortes fogásokat találjon ki.

Igy például választási czelokra legelőször ő használt fonografot. A plakátot nagyon közönséges, hatástalan eszköznek tartotta, s minden kocsmába egy-egy fonografot küldött, mely folytonosan a jelölt programbeszédet hangoztatta. Mivel azonban a fonográf még most is nagyon tökéletlen eszköz, s a jelölt különben sem díszkedhetett valami kellemes hanggal, a folyton rikácsoló fonográf, a helyett, hogy megnyerte volna, folyton csak bősztette a választókat. Így aztán a barátom csak tízenhárom szavazatot kapott, haromezer egynehány szavazat közül.

Egy másik választás alkalmával pedig a következő eset történt vele:

A választók gyűlésein, mikor a jelölt a legnagyobb szenvedéllyel szonokolt rendesen fölkel egy pápaszemes öreg ur és olyan kérdéseket intézett a jelölthöz, a melyeknek semmi közük sem volt a választáshoz vagy a politikához.

A barátom, vagyis inkább a barátunk (mert azóta, hogy róla beszéltek, ugy-e önk előtt is rokonszenves ez az ember?) a barátunk úgy ahogy tudott, mindig megfelelt a hozzá intézett kérdésekre; mivel azonban a fe-

leletei nem mindig vallottak valami nagy műveltségre: a választók nem igen bíztak benne s így oly kevés szavazatot kapott, hogy a bizottságok az ő szavazatait már össze sem olvasták.

A választás napján találkozott az utcán a pápaszemes kis öreg urral s megkérdezte tőle, hogy a választók gyűlésein miért zaklatta folyton a kérdéseivel.

— Oh uram, szölt a pápaszemes kis öreg ur, én nem akartam a kérdéseimmel alkalmatlankodni, csupán csak megragadtam az alkalmat arra, hogy ismereteimet gyarapítsam.

Elbeszélem egy harmadik választási kalandját is az önk barátjának, (azért mondom az önk barátjának mert nem nevezhetek barátomnak egy olyan embert, a ki ilyen hiába való dolgokra pazarolja az idejét.)

Az ország északi határán lépet fel valamelyik kerületben.

Azt hitte, hogy a kerületben a gyárnak a munkásai az ő pártján vannak.

— Végre, gondolta magában, most már lesz néhány száz szavazatom.

A választás előtt összegyűjtötte a gyár összes munkásait s megvendégelte őket a város legjobb vendéglőjében. A banquetten patakokban folyt a pezsgő s a jelölt folyton azt hangoztatta, hogy milyen testvéri szeretetet érez ő irántuk. A desszertnél a munkások barátja, (azért nevezem a munkások barátjának, mert reményem, hogy most már önk sem barátkoznak ezzel az emberrel, a ki ilyen bolondságokat követ el,) — a munkások barátja egy felköszöntőben felszólította a munkásokat, hogy eskövel kötelezzék magukat arra, hogy a választásnál ő reá szavaznak. Ő mindig csak a nép javára törekszik, ha megválasztják; a Munka lesz a bálványa s a Tőke az ellensége.

A felköszöntőt kinos csend követte.

— Mi ez? kiáltott fel a jelölt. — Nem ígértek meg, hogy reám szavaznak? Hát mi kifogásuk van elleném?

— Semmi, Uram, — szölt végre egy munkás, — csak arra akarjuk figyelmeztetni, hogy mással üzzön politikát, mi nem szavazhatunk önre, mert — mi idegen országbeli munkások vagyunk kiknek itt még nincs szavazatjuk.

És ez az ember ma nem csak az én, nemcsak az önk, hanem mindnyájunk barátja, mert az isteni végzés különös kedvezéséből megválasztották képviselőnek. Hogy milyen pártállással? azt az önk megítélésére bízom!

Szerkesztői üzenet.

E. Petrozsény. Az oly remekül sikerült kalikot-bálról irt részletes tudósítását jövő számunkban szóról-szóra hozzuk.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Főmunkatárs: Fekete József.

Hirdetések:

Eladó ház és háztelek.

Lupény községben a Főuton, az állomással szemben, egy szilárd anyagból épült ház, jelenleg korcsma üzlet, és ugyanott egy építési telek, szabad kézből kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebbet:

Marek Mór-nál
Petrozsény.

Kiadó lakás.

A volt Héjas-féle házban két lakás, szoba konyha és kamrából álló, külön bejáratú kiadó. Értekezhetni:

Dr. Csatt urral
Petrozsény.

!!PÁRTOLJUK A MAGYART!!

Legfinomabb kivitelű igen czélszerű villanyvilágításu

zseblámpa
csak 3 korona.

Teljes dohányzó készlet
csak 5 koronába

kerül és pedig 1 finom u.
tajtékpipa kínai ezüsfogalalattal 1
hozzávaló pipaszár 1 czélszerű
dohányzacskó 1 gyufatartó 1
tajték szivarszopóka 1 szivartárcza
1 házi pipa szárral együtt 1 tajték
szivarszopóka 1 szivarvágó 1 szivarhamutartó 10. darab összesen.

4 és fél kiló körülbelül 50 drb.
különféle illatu finom pipere

szappan csak 5 Kor.

svegyünk csakis Magyarországon

Egy nagy amerikai gyár tönkrejutása folytán azon helyzethez jutottam, hogy az alant felsorolt 40 darab **szabadalmazott amerikai ezüst árukat** melyen leszállított áron **potom 6 frt. 40 kr-ért** szállíthatom bárkinek és pedig:

6 drb. amer. szab. ezüst asztali kés valódi angol pengével
6 drb. amer. szab. ezüst evővilla egy darabból
6 drb. amer. szabad. ezüst evőkanál
12 drb. amer. szabad ezüst kávékanál
1 darab amerikai szabad. ezüst leves meritőkanál
1 darab. amerikai szabad. ezüst tejmerítő kanál
6 darab angol „Viktoria” pohártálca
1 darab remek asztali gyertyatartó

40 dab összesen csak **6 frt. 40 kr-ért** ezen tárgyak ez előtt 40 forintba kerültek.

Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém belül is, melyért jótállást vállalok.

Megrendelhetők utánvét mellett
NEUMANN JÓZSEF-nél

Budapesten, VIII., Örömvölgy-utca 16.

Konyhakészlet

5 darab solingeni pengéjű kés és
1 darab szeletelő villa csak

4 kor. 50 fillér.

6 darab zománcozott fazék és 6
darab lábas különböző nagyságúak csak

5 kor. 90 fillér.

Egy valódi

Roskopf óra

két évi jótállás mellett

csak 5 korona.